

DATATALOUDEN TYÖELÄMÄPROFESSUURI
Perustieteiden korkeakoulu, tuotantotalouden laitos

Aalto-yliopisto

Johdanto

Datan hyödyntäminen liiketoiminnassa sekä yhteiskunnan palvelujen tuottamisessa on lisääntynyt, kun laajamittainen tiedonkeruu, tallennus ja käyttö on tullut teknisesti ja taloudellisesti kannattavaksi. Dataa hyödynnetään yhä enemmän muun muassa palvelujen, tuotteiden ja organisaatioiden toiminnan kehittämisessä.

Aalto-yliopisto on sitoutunut perustamaan Tuotantotalouden alaan kuuluvan työelämäprofessorin, joka keskittyy datatalouteen, eli datan hyödyntämiseen innovaatiotoiminnassa ja päätöksenteossa sekä lisäarvoa tuottavien toimintojen kehittämisessä.

Professori auttaa ymmärtämään ja hyödyntämään digitaalisia alustoja osana tiedon digitalisoinnin ja tiedonhallinnan maailmanlaajuisia suuntauksia tietojen keräämisessä, käsittelyssä ja hyödyntämisessä yritysten liiketoiminnan ja julkisten palvelujen kehittämiseksi.

Työelämäprofessori perustetaan Perustieteiden korkeakoulun tuotantotalouden laitokselle, mutta professorin pääasiallinen työskentelypaikka on Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) kampus Mikkelissä.

Professori on tarkoitus perustaa lahjoitusvaroin, ja lahjoituksia kerätään pääosin Kaakkois-Suomen alueelta.

Työelämäprofessorit Aalto-yliopistossa

Aalto-yliopistolla on useita työelämäprofessoreja. Työelämäprofessoriin nimitetyt henkilöt ovat yleensä erittäin päteviä, yritys- tai julkisen sektorin johtajia tai asiantuntijoita, joilla on akateeminen tausta. Työelämäprofessorit tuovat käytännön asiantuntemusta yliopistoyhteisöön ja toiminnan painopiste on opetuksessa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

Työelämäprofessoreja ja -professoreita on kaikilla Aalto-yliopiston kolmella tieteenalalla. Näistä hyvänä esimerkkinä on Juha Lipponen, joka työskentelee biotuotteiden ja biotekniikan laitoksella ([Linkki uutiseen](#)) ja jonka professori on osa Aalto-yliopiston, Savonlinnan kaupungin ja Xamkin yhteistyösopimusta. Muita esimerkkejä ovat mm. osuustoimintaan keskittyvä Taavi Heikkilä ([Linkki uutiseen](#)) ja yhdyskuntajätevesien alalla työskentelevä Anna Mikola ([Linkki uutiseen](#)).

Työelämäprofessorien avulla yliopisto on pystynyt vahvistamaan olemassa olevaa opetusta ja tutkimusta sekä avaamaan täysin uusia opetus- ja tutkimusalueita. Osa työelämäprofessoreista on perustettu lahjoitusvaroin kuten esimerkiksi vastikään perustettu [kyberturvallisuuden työelämäprofessori](#).

Datatalouden työelämäprofessorin tavoitteet

Tuotantotalouden laitokselle perustettavan datatalouden työelämäprofessorin tavoitteena on:

- Vahvistaa ja kehittää Mikkeliissä jo olevaa Xamkin koulutustarjontaa (mm. Tietojenkäsittely, Information technology, Tiedonhallinta ja sähköinen arkistointi, Dataperustaiset hyvinvointipalvelut) ja TKI-toiminnan rakenteita, sekä kehittää opetuksellista yhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa.
- Edistää palvelujen, tuotteiden ja liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä tutkimusmahdollisuuksia ja TKI-yhteistyötä.
- Kehittää uuta opetusta datan digitalisoinnin ja hyödyntämisen alueilla.
- Tuottaa tutkimukseen perustuvaa tietoa tavoista, joilla yritykset ja muut organisaatiot voivat hyödyntää tietojohdantamiseen, tiedonhallintaan ja digitaalisiin alustoihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia.
- Kehittää jatkuvaa oppimista tiedonhallinnan ja datan hyödyntämisen alueilla.
- Edistää Mikkelin alueen talouselämän, julkisten toimijoiden ja Aalto-yliopiston välistä yhteistyötä sekä yhteyksiä kansainvälisiin tutkimuslaitoksiin, joissa on tietojohdantamisen ja datatalouden osaamista.

Professuurin alaan liittyvät tarpeet

Dataperusteinen liiketoiminta muodostaa merkittäviä strategisia mahdollisuuksia nyt ja tiedonhallintaratkaisujen kehittyessä tulevaisuudessa. Datan hyödyntämiseen liittyy uusia haasteita sekä julkisille että yksityisille toimijoille.

- Professuuria tarvitaan lisäämään tietoisuutta erilaisista datoista ja tietojohdantamisen mahdollisuuksista
- Professuuria tarvitaan edistämään Mikkelin alueen digitaalisen talouden klusterin ja datan digitalisoinnin tarjoamia mahdollisuuksia tuottaa uutta tieteellistä tietoa ja kehittää teollisuuden käytäntöjä tiedon hallinnan ja käytön mahdollisuuksista.
- Professori voi auttaa kehittämään opetusta, jota tulevaisuuden yrittäjät, asiantuntijat ja yritysjohtajat tarvitsevat hyödyntääkseen dataa ja ymmärtääkseen aikaisempaa paremmin alustalouden ja kehittyvien teknologia-alustojen vaikutuksia liiketoimintaan ja niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa.
- Aihealueen professuuria tarvitaan parantamaan tietojohdantamiseen ja tiedon hyödyntämiseen liittyvää tieteellistä tietämystä ja käytännön soveltamista, jotka edellyttävät sekä teknistä osaamista että ymmärrystä liike-elämän ja julkisen sektorin toimijoiden tiedonhallintakäytännöistä.

Työelämäprofessuuriin liittyvät tieteelliset mahdollisuudet

Tuotantotalouden alueella sijoittuva Aalto-yliopiston professuuri tarjoaa mahdollisuuksia kehittää datan hyödyntämistä koskevaa tutkimustietoa datan digitalisointiprojekteista sekä edistää teollisuuden ja korkeakoulujen yhteistyötä Mikkelin alueen toimijoiden kanssa.

Aiheeseen liittyvät olemassa olevat tutkimusryhmät Aallon Tuotantotalouden laitoksella:

- Tiedon hyödyntäminen julkisten ja yksityisten organisaatioiden päätöksenteossa (professori Jukka Luoma)
- Tietojen hyödyntäminen toimitusketjuissa ja tuotannon suunnittelussa (professori Lauri Saarinen)
- Tietojen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä ja yritysten tekoälyratkaisuissa (työelämäprofessori Tero Ojanperä)
- Alustatalous sekä alustaratkaisut liiketoiminnassa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa, avoin tieto ja avoin tiede (professori Robin Gustafsson)

Yhteistyö aihetta sivuavien olemassa olevien tutkimusryhmien kanssa tarjoaa mahdollisuuden kattaa datan hyödyntämistä koskevia tiedon tarpeita sekä kehittää osaamista datan hyödyntämisestä innovaatiotoiminnassa ja palvelujen suunnittelussa. Näiden teemojen tarkastelu auttaa kehittämään ja käyttämään hyväksi digitaalisia alustoja tietojen hyödyntämiseksi liiketoiminnassa ja yhteiskunnassa.

Datatalouden työelämäprofessorin vaikuttavuus

Professuuri myötävaikuttaa Mikkelin alueen digitaalista taloutta edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan Aalto-yliopiston ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun toiminnan kautta. Työelämäprofessori tulee työskentelemään, tutkimaan ja opettamaan Xamkin Mikkelin kampuksella.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa professuuri kytkeytyy

- Digitaalisen talouden vahvuusalaan, jossa tutkitaan ja kehitetään tiedon ymmärtämistä, hyödyntämistä, säilyttämistä, turvallisuutta ja näihin liittyviä innovaatiota. Työ tukee yrittäjyyttä ja yrittäjyyskasvatusta sekä edistää alueellisen liiketoiminnan digitalisointia.
- Digitaliaan, joka on Xamkin, Kansalliskirjaston ja Helsingin yliopiston yhteinen Digitaalisen tiedonhallinnan tutkimuskeskus. Digitalian tutkimus- ja kehittämistoiminta keskittyy arkistoinnin, digitoinnin ja digitalisaation menetelmäosaamisen sekä dataperustaisen liiketoiminnan kehittämiseen.
- Memory Campukseen, joka on tiedonhallinnan kansainvälistyvä klusteri Mikkkelissä. Memory Campus tarjoaa sekä alan tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaa että synnyttää alueelle uusia yhteistyökumppanuuksia, yrityksiä, liikevaihtoa ja työpaikkoja.

Memory Campukseen on rakennettu Mikkkelissä pitkäjänteisesti valtakunnallisesti ainutlaatuisia sähköisen arkistoinnin, digitoinnin, aineistojen käytettävyyden ja tiedonhallinnan osaamista.

Osaamiskeskityksessä on mukana yrityksiä, koulutusorganisaatioita sekä mm. Kansallisarkiston ja Kansalliskirjaston Mikkelin toiminnot sekä Elinkeinoelämän keskusarkisto Elka. Työelämäprofessori tukee tämän osaamiskeskityksen edelleen kehittymistä ja kasvua.

Työelämäprofessori vastaa monialaisiin, elinkeinoelämästä lähtöisin oleviin haasteisiin ja kytkee alueen osaksi globaalia kehitystä datatalouden alalla. Tavoitteena on, että professuuriin ympärille muodostuu tutkimusryhmä ja uudenlaisia kansainvälisiä verkostoitumismahdollisuuksia sekä uutta kehittämisrahoitusta, jotka palvelevat aluetta.

Yhteystiedot

Stina Westman

TKI-yksikön johtaja, Digitalia
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
stina.westman@xamk.fi

Helena Salminen

Lahjoittajasuhteet
Aalto-yliopisto
helena.salminen@aalto.fi
+358 50 475 5108